

Številka: 35101- 35101-0224/2024 - 5
Datum: 27. 5. 2024

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS), Območna enota Kranj, Tomšičeva ulica 7, 4000 Kranj, izdaja na podlagi 1. točke drugega odstavka 84. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Ur.l. RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16, 21/18 – ZNOrg in 78/23 – ZUNPEOVE; v nadaljevanju: ZVKD-1) in 43. člena Gradbenega zakona (Ur.l. RS, št. 199/21, 105/22 – ZZNSPP in 133/23; v nadaljevanju: GZ-1), po uradni dolžnosti in po obrazložitvi projektanta SKA PROJEKT d.o.o., Enota Kranj, Bleiweisova cesta 6, 4000 Kranj, v zadevi izdaje kulturnovarstvenega mnenja naslednje

KULTURNOVARSTVENO MNENJE

1. Projektna dokumentacija *DGD-Tehnično poročilo s pripadajočimi grafičnimi prilogami*, št. projekta P-360-21, marec 2024, ki jo je izdelalo podjetje SKA PROJEKT, d.o.o., Kranj, odg. vodja projekta Aleksander Krašovec, univ. dipl. inž. arh., za poseg investitorja, Žičnice Vogel Bohinj d.o.o., Ukanc 6, 4265 Bohinjsko jezero, »**Odstranitev obstoječe vlečnice in novogradnja vlečnice »Kratki plaz«**, , ki poteka na parc. št. 1842/24 in 1842/49, obe k.o. 2198-Studor ter 1250/1 in 1250/3, obe k.o. 2199-Savica, in ki predstavlja poseg v kulturno krajino **Julijske Alpe - Triglavski narodni park (EID 1-07593)** in v robni del arheološkega najdišča **Vogel - Arheološko najdišče Dolga Planja (EID 1-29576)**, je po ponovni presoji skladna z varstvenim režimom, določenim s predpisi iz pristojnosti ZVKDS in opredeljenim v kulturnovarstvenih pogojih ZVKDS št. 35101-0224/2024-3, z dne 13. 5. 2024 – z obrazložitvijo odstopanja (v nadaljevanju) ter skladna z izdanim mnenjem JZTNP št. 3510-36/2024-5, z dne 18. 4. 2024.

2. Rušitev obstoječih stojišč oz. temeljev podpornih stebrov naj se izvaja v okviru že izvedene destrukcije ob postavitvi stebrov, brez nepotrebnega dodatnega poseganja v skalno osnovo, prav tako naj bo izgradnja novih stojišč na mestu starih stebrov v minimalnem, še tehnično sprejemljivem, obsegu. Kot transportne, gradbiščne in dostopne poti naj se v čim večji meri uporablja obstoječe trase cest, infrastrukturnih koridorjev in območje smučišča, kjer je preoblikovanost površja večja. Izogiba naj se dostopom prek naravne kotanje, kjer so že potekale arheološke raziskave in je urejena info točka.

Izgradnja stojišč je ob ponovni preučitvi območja posegov - predvsem pa ob podatku, da se stebri umeščajo v veliko večjo destrukcijo obstoječih stebrov, s pridobitvijo dodatnih strokovnih mnenj, ob upoštevanju historiata izgradnje in urejanja smučišč, ob minimalizaciji posegov izven degradiranih območij in ob izvedbi konservatorskega nadzora ZVKDS, OE Kranj, sprejemljivejša.

Če se na območju ali predmetu posega vseeno ob gradnji naključno najde arheološka ostalina, mora najditelj/lastnik zemljišča/drug stvarnopravni upravičenec na zemljišču ali njegov posestnik/investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS (prvi odstavek 26. člena ZVKD-1).

3. Ker se projektna dokumentacija ni spremenila in je zato mnenje JZTNP merodajno tudi za izdajo predmetnega kulturnovarstvenega mnenja, ga ponovno povzemamo:

Povzetek določil mnenja JZTNP št. 3510-36/2024-5, z dne 18. 4. 2024, ki ga je pripravil Aleš Zdešar, univ. dipl. inž. geol., ki naj se jih upošteva pri pripravi projekte dokumentacije za GD:

- Iz dokumentacije izhaja tudi, da je stranka vložila vlogo za predhodni postopek in da presoje vplivov na okolje ni potrebno izvesti. Stranka naj dopolni vlogo z ustrezno odločbo.
- Lokacija posega leži tudi v mirnem območju »Orlove glave«, ki je določeno na podlagi Uredbe o Načrtu upravljanja Triglavskega narodnega parka za obdobje 2016-2025 (Uradni list RS, št. 34/16) - mirna območja so območja izjemnega pomena za varstvo živalskih in rastlinskih vrst ter habitatnih tipov, na katerih so obiskovanje in različne dejavnosti časovno in prostorsko prilagojene tako, da so motnje cim manjše. Mirno območje »Orlove glave« je določeno z namenom varovanja planinskega orla (*Aquila chrysaetos*). Planinskega orla med drugim ogroža nemir, v primeru odstranitve vlečnice in gradnjo nove vlečnice predvsem v času gradnje. V času obratovanja vlečnice po mnenju JZTNP bistvenega vpliva na planinskega orla ne bo imela.
- Pri načrtovanju in izvedbi odstranitve obstoječe vlečnice in gradnji nove vlečnice s pripadajočo infrastrukturo je potrebno upoštevati tudi naslednje pogoje in usmeritve, izhajajoč iz ZTNP-1 in Načrta upravljanja parka (*Uredba o Načrtu upravljanja Triglavskega narodnega parka za obdobje 2016--2025 (Ur.l. RS, št. 34/16)*):
 - odlaganje izkopnega materiala v depresije in konte izven območja gradnje in infrastrukture ni dopustno;
 - gradnja se lahko izvaja le v svetlem delu dneva; umetno osvetljevanje gradbišč ni dopustno;
 - pri gradnji je potrebno uporabljati okoljsko neoporečne gradbene stroje in biorazgradljiva olja;
 - ob izvajanju gradbenih del se dele travne ruse shrani načasne deponije in se jih uporabi za sanacijo po izvedbi;
 - za morebitno zatravitev se uporabi travna mešanica iz neposredne okolice, saj to zagotavlja preprečevanje vnosa tujerodnih vrst. Izvesti je potrebno tudi vse druge ukrepe za preprečitev vnosa tujerodnih vrst (med in po gradnji);
 - za preprečevanje trkov ptic v jeklenice oz. žice se po sezonski odstranitvi naprav za prevoz smučarjev na jeklenice namestijo markerji (npr. trakovi) za namen odganjanja oz. opozarjanja ptic. Markerje oz. vidne oznake se namestijo tudi v času delovanja žičnice na tiste dele naprave, kjer to ne ogroža delovanje naprave. Vse žice naj bodo čim bolj vidne. Zagotoviti je potrebno redno vzdrževanje in obnavljanje vidnih oznak;
 - predvajanje glasbe in nameščanje zvočnih naprav na stebre kabinske žičnice ter na postajah ni dopustno;
 - oblikovanje vstopnih in izstopnih postaj ter kontrolnih hišk naj se prilagodi obstoječemu oblikovanju kontrolnih hišk na Voglu. Lesene dele objektov se ne barva, premaze se jih z brezbarvnimi premazi, ki dopuščajo naravno staranje lesa;
 - odstranjene dele (kovinske, betonske, lesene) obstoječe naprave se odstrani na ustrezne deponije izven parka. Depresije, nastale zaradi odstranitve obstoječih naprav in betonskih temeljev se zasuje z izkopnim materialom, pridobljenim pri gradnji novih temeljev;
 - v celoti se ohranja obstoječa vegetacija na območju, razen v koridorjih, ki so potrebni za varno delovanje žičnice;
 - novih dostopnih poti se ne nadelava;
 - spremljajočo energetska in komunalna infrastrukturo se izvede v okviru obstoječih koridorjev in tras.
- JZTNP na podlagi obstoječega stanja in predmetne vloge ugotavlja, da je trasa nove vlečnice načrtovana v območju trase obstoječe vlečnice ter da sta spodnja in zgornja postaja načrtovani v okvirnem območju lokacije obstoječih postaj, pri čemer se načrtujeta oblikovno poenoteni postaji. Stebri nove vlečnice se načrtujejo na obstoječi trasi, pri čemer gre za manjše zamike med obstoječimi temelji stebrov in na novo načrtovanimi.

4. Na trasi oz. stojiščih predvidenih za obnovo je potrebno pred posegi opraviti konservatorski ogled območja, z namenom pregleda morebitnih arheoloških ostalin na manj degradiranih območjih trase.

Pričetek del mora biti predhodno pisno ali po elektronski pošti (tajnistvo.kr@zvks.si) prijavljen ZVKDS, OE Kranj vsaj 5 delovnih dni prej, da bo lahko pravočasno zagotovljen strokovni nadzor, ki ga ZVKDS izvaja v okviru svoje redne dejavnosti. Stroški strokovnega nadzora ne bremenijo investitorja.

5. Kulturnovarstveno mnenje preneha veljati po poteku dveh let od njegove izdaje.

6. Stroški organu v tem postopku niso nastali; investitor sam krije svoje stroške postopka.

Obrazložitev:

28. člen ZVKD-1 določa, da je kulturnovarstveno soglasje treba pridobiti za poseg v spomenik, za poseg v vplivno območje spomenika, če to obveznost določa akt o razglasitvi, in za poseg v registrirano nepremično dediščino, če to določa prostorski akt. Kulturnovarstveno soglasje za poseg, za katerega je predpisano gradbeno dovoljenje, se izda v skladu s predpisi, ki urejajo graditev. V skladu s 43. členom GZ-1 se v takih primerih kulturnovarstveno soglasje izda v obliki mnenja (v nadaljevanju: kulturnovarstveno mnenje). V kulturnovarstvenem mnenju se ZVKDS opredeli o skladnosti dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja s predpisi iz njegove pristojnosti, vanj pa lahko vključi tudi morebitne podatke ali pogoje za izvedbo gradnje in uporabo objekta.

Investitor je po pooblaščenju že dne 8. 3. 2024 pri ZVKDS, OE Kranj prek elektronske pošte vložil zahtevo za izdajo kulturnovarstvenega mnenja za izgradnjo stanovanjskega objekta investitorja, Žičnice Vogel Bohinj d.o.o., Ukanc 6, 4265 Bohinjsko jezero. ZVKDS, OE Kranj je po pregledu vloge predvideval, da se lahko na trasi predvidene obnove, kljub posegom, vidnih na javno dostopnih portalih, mestoma še lahko ohranijo arheološke ostaline (predvsem rudne jame) in izdal kulturnovarstvene pogoje št. 35101-0224/2024-3, z dne 13. 5. 2024. Pooblaščenec je nato na izdane kulturnovarstvene pogoje podal pripombo in obrazložil historiat posegov na območju – večkrat se je območje smučišča preoblikovalo, večkrat je bila postavljena elektrika, nove žičnične naprave, naprava predvidena za obnovo je bila postavljena že v 70. letih in predvsem bi bili novi stebri manjši od obstoječih (torej postavljeni v destrukcijo). Obstoječa naprava je namreč sestavljena iz A stebrov, kjer ima vsak steber »dve podporni nogi«. Širina stebra je tako vsaj 4 m, obseg izkopa pa preko 6-7 m v širino in dolžino gledano po trasi. Novi stebri bi bili točkovni (en steber), velikosti pr. 3x3 m, v osi naprave. Opozorjeni smo bili tudi, da je bila trasa že večkrat razkopana, saj le lep in »tekoča« trasa omogoča lagodno smuko oz. vlek, obenem pa omogoča vzdrževanje, ki poteka z ratrakom (širina posega minimalno 6 m).

ZVKDS je na podlagi novih dejstev ponovno presojal o vlogi in odločil, da po uradni dolžnosti izda predmetno kulturnovarstveno mnenje. Predhodne arheološke raziskave niso potrebne, izvedel pa se bo konservatorski nadzor, kar stroškovno ne bremeni investitorja.

ZVKDS je tako upošteval prvotno vlogo za izdajo kulturnovarstvenega mnenja in priloženo projektno dokumentacijo, navedeno v 1. točki izreka.

Pri ponovnem preizkusu vložene zahteve je bilo tako ugotovljeno, da je ta popolna.

Predviden projekt odstranitve in gradnjo nove kabinske vlečnice predstavlja poseg v kulturno krajino Julijske Alpe - Triglavski narodni park (EID 1-07593) in v robni del arheološkega najdišča Vogel - Arheološko najdišče Dolga Planja (EID 1-29576).

Varstveni režim za kulturno krajino in arheološko najdišče je določen v 129. in 130. čl. *Odloka o občinskem prostorskem načrtu Občine Bohinj (Uradni vestnik Občine Bohinj, 4/16, 11/16 in 4/17)*.

V skladu s 30. členom ZTNP-1 v postopkih izdajanja kulturnovarstvenih pogojev in soglasij za posege na območju Triglavskega narodnega parka sodeluje upravljavec narodnega parka z mnenjem. ZVKDS je dne 23. 4. 2024 prejel od upravljalca JZTNP mnenje št. 3510-36/2024-5, z dne 18. 4. 2024, ki ga je pripravil Aleš Zdešar, univ. dipl. inž. geol. Ker se projektna dokumentacija ni spremenila in je poseg ob ponovni preučitvi območja posegov ter minimalizaciji posegov izven degradiranih območij in ob izvedbi konservatorskega nadzora ZVKDS, OE Kranj sprejemljiv.

ZVKDS je po ponovnem pregledu dokumentacije in izvedenem postopku ter dodatnim konzultacijam/obrazložitvi ugotovil, da je investitor v projektni dokumentaciji upošteval varstveni režim, kakor je opredeljen v navedenih kulturnovarstvenih pogojih, z opustitvijo zahteve po izvedbi predhodnih arheoloških raziskav zaradi načina izvedbe novih stojišč.

Če se na območju ali predmetu posega vseeno naključno najde arheološka ostalina, mora najditelj/lastnik zemljišča/drug stvarnopravni upravičenec na zemljišču ali njegov posestnik/investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS (*prvi odstavek 26. čl. ZVKD-1*).

Pričetek del mora biti predhodno pisno ali po elektronski pošti (tajnistvo.kr@zvkd.si) prijavljen ZVKDS, OE Kranj vsaj 5 delovnih dni prej, da bo lahko pravočasno zagotovljen strokovni nadzor, ki ga ZVKDS izvaja v okviru svoje redne dejavnosti. Stroški strokovnega nadzora ne bremenijo investitorja.

To kulturnovarstveno mnenje preneha veljati po poteku dveh let od njegove izdaje. Ta rok preneha teči, ko investitor vloži zahtevo za izdajo gradbenega dovoljenja. Če je zahteva za izdajo gradbenega dovoljenja zavrnjena, velja čas veljavnosti, naveden v kulturnovarstveni mnenju.

To mnenje je je takse prosto (*22. točka 28. člena Zakona o upravnih taksah, Ur.l. RS, št. 106/10 – uradno prečiščeno besedilo, 14/15 – ZUUJFO, 84/15 – ZZelP-J, 32/16, 30/18 – ZKZaš in 189/20 – ZFRO*). Investitor sam krije svoje stroške postopka.

Postopek vodili:

Mateja Ravnik, univ. dipl. arheol.
konservatorica

Saša Roškar, univ. dipl. etnol. in kult antropol.,
konservatorska svetovalka

Vodja OE Kranj:
Irena Vesel, univ. dipl. inž. arh.
konservatorska svetnica

Vročiti:

- Investitorju - po pooblaščenju: SKA PROJEKT d.o.o., Enota Kranj, Bleiweisova cesta 6, 4000 Kranj – PRIPOROČENO in po elektronski pošti na naslov kontaktne osebe Sašo Krašovec na naslov saso.krasovec@skaprojekt.si

V vednost – po elektronski pošti:

- JZTNP, ales.zdesar@tnp.gov.si